

ת"פ 8566/09/14 - מדינת ישראל נגד יאיר יצחק סגל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 8566-09-14 מדינת ישראל נ' סגל

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד יצחק חנוך

המאשימה

נגד

יאיר יצחק סגל ע"י עו"ד איתן להמן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו באישום אחד של גידול סמים וששה אישומים של סחר בסמים.

על פי עובדות האישום הראשון, בתקופה שקדמה ליום 19.8.14 גידל הנאשם בדירה ברחוב יפו בירושלים 120 שתילי קנבוס, שמשקלם הכולל כ- 690 גרם. לצורך הגידול החזיק הנאשם, מלבד השתילים, גם תאורה יעודית, מדי חום, חומרי דישון, ציוד השקעה ו- 7 משקלים אלקטרוניים.

על פי האישומים השני עד השביעי, בתקופה שבין יום 9.1.14 ל- 14.7.14, מכר הנאשם שש פעמים סם מסוג קנבוס, לששה אנשים שונים. כמויות הסם אותן מכר הנאשם היו בין 2 ל- 5 גרם, בעבור סכומים שבין 90 ל- 120 ש"ח לגרם.

הודאת הנאשם באה בעקבות הסכמה דיונית בין הצדדים, במסגרתה הודה הנאשם בחלק מן האישומים אשר יוחסו לו והמאשימה הסתפקה בהודאתו ולא הביאה ראיות להוכחת יתר האמור בכתב האישום.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה שם דגש על כמותו הגדולה של הסם אותו גידל הנאשם ועל ריבוי העסקאות אותן ביצע. לאור אלה ביקש להשית על הנאשם עונש של שלוש שנים בפועל וכן להכריז עליו סוחר סמים ולחלט סכום כסף שנתפס בדירתו.

ב"כ הנאשם, אשר טען לזכותו כל אשר ניתן לטעון, שם את עיקר הדגש על הרקע לביצוע העבירות ועל נתוניו האישיים של הנאשם וכן הציג ראיות שונות לתמיכה בטענותיו.

על פי הטענה, הנאשם השתמש במריחואנה בשל מחלת אסתמה ממנה הוא סובל מילדות, אשר פגעה קשות בבריאותו. לפי עדות אמו של הנאשם, שימוש בונטולין בעת שהיה הנאשם כבן 12 הרע את מצבו וגרם לו להתקף חמור אשר

כמעט הביא למותו. נטען, כי בהיותו בארה"ב נחשף הנאשם לסגולותיה הרפואיות של המריחואנה, אשר הטיבה את מצבו באופן ניכר. לתמיכה בטענה זו הוצגו מסמכים מתיקו הרפואי של הנאשם וכן מכתב ממומחה רפואי. כמו כן הוצג אישור אותו קיבל הנאשם להשתמש בקנביס רפואי.

מבחינת נתוניו האישיים של הנאשם, הפנה ב"כ הנאשם לאמור בתסקיר שירות המבחן וכן העיד מספר עדי אופי: אדם המבקש להעסיקו בחברת הייטק שבבעלותו, שתי נשים העובדות בעמותה בה התנדב הנאשם בעזרה לבני נוער וכן את אמו של הנאשם.

עניין נוסף אליו התייחס ב"כ הנאשם בטיעונו, הוא כי הנאשם אינו סוחר סמים "שגרתי". נטען, כי הנאשם לא הרוויח מאומה מהעסקאות אותן ביצע שכן מכר את הסם במחיר עלות. עוד טען, כי הנאשם מכר סמים אך ורק לאנשים אותם הכיר אשר השתמשו בסמים קודם לכן, וסירב למכור לזרים. לענין הציג ראיות מתיק החקירה. אתייחס לטענה זו בהמשך דברי.

לצד זאת, הציג פסיקה רבה בה נמנעו בתי משפט מהשתת מאסר בפועל במקרים של סחר בסמים וכן החלטה בעניינו של מי שסיפק לנאשם סמים.

מתחם העונש ההולם - גידול סמים

הנאשם גידל בביתו 120 שתילי קנבוס. לשם כך רכש ציוד יעודי רב: ציוד תאורה, דשנים, ציוד השקיה ועוד. כמות הסם אשר נתפסה בביתו של הנאשם, כ- 690 גרם, היא נכבדה, אך אינה גדולה. עם זאת, יש טעם בטיעונו של ב"כ המאשימה, כי יש מידה של אקראיות ביחס לנתון זה, שכן כמות הסם משתנה תדירות: גדלה כאשר השתילים מתפתחים וקטנה כאשר הסם נקטף. הנתון המשמעותי בעיני הוא מספרם הגדול של השתילים - 120 - והציוד הרב אותו רכש הנאשם לצורך הגידול, המלמדים על כך שאין מדובר בגידול חובבני.

נתתי דעתי לטענות ב"כ הנאשם בדבר מצבו הרפואי של הנאשם וההקלה אותו הביא הקנביס לאסתמה ממנה הוא סובל - והתקשיתי לחבר בין ענין זה ובין העבירות אותן ביצע. גם אם אקבל את הטענה שהקנביס מהווה תרופה לאסתמה, ניתן היה להביא זאת בחשבון ביחס להחזקת סמים לצריכתו של הנאשם. אם אלך לקראת הנאשם, אפשר היה לתת לטענה זו משקל גם לענין גידול הסם לצריכתו העצמית. אך הנאשם גידל והחזיק כמות העולה עשרות מונים על הדרוש לו, ואף מכר סמים לאחרים (אשר אין טענה כי נזקקו לסם כתרופה לאסתמה). לאור זאת לא מצאתי כל קשר התרומה הנטענת שבעישון קנביס להקלה על בעיות נשימה לבין העבירות אותן עבר הנאשם.

בעפ"ג 39588-03-14, דגן נ' מדינת ישראל, אושר גזר דין של עשרה חודשי מאסר בפועל, בגין גידול קנביס בנסיבות דומות מאוד, אם כי בהיקף סם גדול יותר. נפסק:

העבירה שמדובר בה היא עבירה קשה וחמורה. צודקת התביעה כאשר היא מפנה אותנו לעונש המקסימלי שהציב המחוקק לצידה. הנסיבות המתוארת בכתב האישום שבעובדותיו הודה, כאמור, המערער מציירות תמונה של גידול מקצועי תוך שימוש בעזרים רבים שמן הסתם גוררים גם השקעה כספית. אין מדובר בהרפתקה של מה בכך. נציין עוד כי בכתב האישום נאמר שמדובר במשך כחצי שנה שקדמה לתאריך תפיסת הסם. הסם היה מפוזר במקומות שונים בדירה. התמונה הכוללת היא כאמור של גידול מקצועי ולא חובבני. למעשה המערער אינו כופר בכך.

על רקע זה תובן אמירתנו, כי אפילו היינו מקבלים שהמערער סובל מבעיות רפואיות שונות וכי

השתמש בשל כך בסמים, לא היה בכך לשנות את מסקנתנו. המערער איננו יכול לעשות דין לעצמו, להחזיק מעבדה לגידול סם ולגדל סמים בהיקף של קרוב ל- 3 קילו, כל זאת על דעת עצמו וכדי לשרת את מטרותיו. אם סבור המערער כי הוא זכאי להשתמש בסם בשל מחלותיו, יתכבד ויפנה להליך הקבוע בחוק בנושא זה ויקבל אישור לקניית הסם.

לפיכך מתחם העונש ההולם את גידול הסמים מושא האישום הראשון נע בין מספר חודשי מאסר בפועל, לריצוי ממש, ועד שנה וחצי מאסר.

מתחם העונש - סחר בסמים

האישומים השני עד השביעי עניינם אחד: הנאשם מכר כמויות קטנות של קנביס, 2-5 גרם, לששה אנשים שונים, בעבור כמה מאות ש"ח בכל פעם, בתקופה של כחצי שנה. לאור זאת, ראיתי לקבוע מתחם עונש אחד לכל ששת האישומים יחדיו.

חומרתן של עבירות סחר בסמים ידועה וברורה, וכך גם הנזקים הנגרמים כתוצאה מהן. עבירות אלו פוגעות הן בצרכני הסמים והן בחברה כולה. חובתו של בית המשפט היא לתת ידו למאבק בנגע הסמים - ובית המשפט ימלא חובתו זו בדרך של השתתפות עונשים מרתיעים, אשר יבטאו בצורה מוחשית וברורה את הפסול שבמעורבות בסחר בסמים.

כפי שציינתי קודם, נטען, כי נסיבותיהן של העבירות במקרה שלפני שונות מן המקרים הרגילים הבאים בשערי בית המשפט וכי הנאשם אינו סוחר סמים "שגרתי". על פי הטענה, הנאשם לא הרוויח מהסחר בסמים אלא מכר את הסמים במחיר העלות וכי מכר סמים רק לחברים אשר ממילא השתמשו בסמים.

מן הראיות שהוצגו, לרבות ראיות ההגנה, עולה תמונה שונה בתכלית:

באשר לרווחיו של הנאשם מביצוע העבירות: מת/2, דו"ח החיפוש בדירתו של הנאשם עולה, כי במהלך החיפוש סיפר הנאשם לשוטרים, מיוזמתו, כי הוא מגדל סמים ומוכר אותם. הנאשם הוסיף, כי הוא מכר סמים לכ- 50 לקוחות ולהערכתו מרוויח בדרך זו כ- 4,500 ש"ח בחודש, המשמשים אותו לשכר הדירה. גם אם אין מדובר בסכומי עתק, עדיין מדובר ברווח נאה. מעבר לכך יאמר, כי גם לו הייתי מקבל הטענה שהנאשם מכר את הסמים במחיר העלות, אין בכך לגרוע מחומרת המעשים.

באשר לטענה כי הנאשם מכר רק לחברים אשר ממילא השתמשו בסמים: באישום מס' 3 הורשע הנאשם כי מכר סמים לאדם בשם נ"כ. מהודעתו של נ"כ (ת/1) עלה, כי הוא נפגש עם הנאשם פעמיים בלבד. במפגש הראשון, במסגרת ארוע חברתי, הנאשם סיפק לו קנביס ללא תמורה. היתה זו התנסותו הראשונה של נ"כ בקנביס. במפגש השני, מכר הנאשם לנ"כ סמים. מת/3, הודעת הנאשם עלה, כי הנאשם אף לא זכר את שמו של נ"כ ולא ידע מיהו.

באישום מס' 7 הורשע הנאשם בכך שמכר לאישה בשם א"מ קנביס. ב"כ הנאשם הגיש את הודעתה של א"מ, נ/4, על מנת לבסס הטענה כי הנאשם מכר סמים רק לחברים. מן ההודעה אכן עולה, כי הנאשם לא אישר לא"מ לתת את מס' הטלפון שלו לאדם אחר אשר חיפש סמים (התנהגות המתיישבת עם זהירות מחשיפה לא פחות מאשר עם חוסר רצון להרחיב את מעגל המשתמשים בסמים). עם זאת עולה מן ההודעה, כי הקשר בין א"מ לנאשם התמצה בכך שעבר בעבר עם בעלה, במקום עבודה אותו עזב בגלל צריכת סמים, ולא היתה בין השניים כל הכירות קודמת. עוד עלה מן ההודעה, כי א"מ אינה צרכנית סמים, מעבר להתנסות 13 שנה קודם לכן, וכי היא ביקשה להשיג סמים בשל מצוקה

אישית אליה נקלעה.

אזכיר, כי מת/2, דו"ח החיפוש ות/3, הודעת הנאשם, עולה כי הנאשם סיפר לשוטרים כי מכר סמים לכ- 50 אנשים. אך מובן הוא, כי דינו של הנאשם יגזר על פי עובדות כתב האישום, שש מכירות לשישה אנשים שונים, ולא על פי האמור בראיות אשר הוצגו במהלך הצגת הראיות לעונש. עם זאת לא אתעלם מכך, שיש בראיות אלו כדי ללמד, כי הנאשם היה רחוק מלהגביל את עצמו להספקה "חברתית" בלבד במחיר עלות, אלא מדובר בסוחר סמים "שגרתי" ופעיל.

בעפ"ג 22744-03-15, פלג נ' מדינת ישראל, נדון עניינו של נאשם אשר סחר בסמים בנסיבות דומות מאוד לאלו של הנאשם (אם כי בהיקף גדול יותר). בית המשפט העמיד את ענשו של אותו נאשם על 18 חודשי מאסר בפועל, וקבע:

8. נתחיל באופיין של העבירות שמדובר בהן. כזכור טענתו המרכזית של המערער הינה כי לא מדובר בסחר במשמעותו הרגילה, המערער לא מכר לצרכני סמים אלא לחבריו ומכריו כשהמכירה היא מכירה "חברתית" והעומד מאחוריה ורצונו של המערער לזכות בהערכת חבריו ו"לעשות רווחים" במישור הנפשי. איננו מקבלים טיעון זה. נתחיל בכך כי מעובדות כתב האישום שבהן הודה המערער לא ברור לנו אם אכן מדובר בחבריו, בוודאי לא חבריו הקרובים... גם אם נצא מנקודת הנחה כי מדובר בחברים או מכרים, אין בכך כדי להפחית מחומרת ההתנהלות הפלילית דלעיל. המערער הפך את קניית הסם עבור אותם חברים או אותם לקוחות לקנייה זמינה, קלה, שאיננה צופנת עבורם כל רכיב של סיכון בהשגת הסם. "השירות" שסיפק המערער לאותם אנשים הוא שירות שבו צריך להילחם. אדרבא, מי שרוצה לרכוש סם יסתכן בהשגתו ושמא יהיה בכך כדי למנוע את המשך רכישת הסם על-ידו. בכך שהמערער הפך את רכישת הסם למעין עיסוק חברתי, נתן לגיטימציה לשימוש החוזר בו ולרכישות החוזרות, שהרי כאמור כל שנדרש מהרוכשים היה לשלוח מסרון, הא ותו לא.

נראה לנו כי אם ברצוננו להילחם בנגע הסמים מוטלת על בית המשפט החובה להילחם גם בצורה זו של סחר בסם, לא פחות מאשר בסחר המקובל והמוכר שבו חושף עצמו הקונה לסכנה כאשר הוא מחפש את המוכר וקונה ממנו בנסיבות שבהן הוא עלול להיתפס. לפיכך, מדובר לשיטתנו בנסיבה מחמירה ולא בנסיבה מקלה.

לאור זאת מתחם העונש ההולם את מכלול עבירות הסחר בהן הורשע הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שמונה חודשים לשנתיים וחצי וכן עונשים נלווים וחילוט רכוש.

עיינתי בפסיקה אותה הגיש ב"כ הנאשם, של מקרים בהם נמנעו בתי משפט מלהטיל על נאשמים בעבירות סחר בסמים מאסר לריצוי ממש. לא ראיתי כי יש בפסיקה זו כדי להביא לקביעת מתחם עונש, אשר אינו כולל רכיב של מאסר לריצוי ממש. לא אלאה את הקורא (או את הכותב) בסקירת הפסיקה אשר הוגשה, אך ניתן לאבחן את המקרים מהמקרה אשר לפני. חשוב מכך, אין מדובר בפסיקה מנחה, כי אם בפסקי דין של בתי משפט השלום, אשר אינם משקפים את הזרם המרכזי בפסיקה הנוהגת, המחייב השתתפות מאסר לריצוי ממש על סוחר סמים.

ר' בהקשר זה לדברי כב' השופטת ארבל בע"פ 1323/13 רך ואח' נ' מדינת ישראל:

"אין לטעות ולזהות בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה הנהוג. מדובר ב"יצורים" שונים. מתחם העונש ההולם מגלם, כאמור, הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, כאשר מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה הנדונה הוא רק אחד מהם. טווח הענישה הנהוג בפסיקה, לעומת זאת, הוא נתון אמפירי עובדתי המורכב מהעונשים המקובלים בגין עבירה מסוימת בדין הנהוג."

נתתי דעתי גם להחלטת כב' הש' לומפ בעניינו של אסף עידו, ת"פ 8807-09-14, אשר הורשע בכך שסיפק לנאשם סמים. ראשית אומר, כי אין מדובר בגזר דין, אלא בהחלטה על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות. עוד אומר, כי נקבע שם שמתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע מתחיל ב 10 חודשי מאסר בפועל, אך בית המשפט ראה לחרוג מן המתחם, בשל שיקולי שיקום. כפי שאפרט בהמשך, לא ראיתי מקום לכך בעניינו של הנאשם אשר לפני.

עוד אומר בהקשר זה, כי דוקא על אדם אחר אשר סיפר לנאשם שלוש פעמים סמים בכמויות קטנות נגזר עונש של תשעה חודשי מאסר בפועל (ת"פ 5360-09-14, מ"י נ' עמוס סילבר).

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירות:

הנאשם יליד 1988. רווק. אין לחובתו הרשעות קודמות. מתסקיר שירות המבחן וכן מעדויותיהם של עדי ההגנה עולה, כי הנאשם עובד בתחום ההייטק מזה שנים ועושה בו חיל. עוד עלה, כי הנאשם מתנדב מזה מספר שנים בעמותה המסייעת לבני נוער במצוקה. שתי עדות הגנה אשר התייצבו סיפרו על תרומתו הרבה לעמותה ונכונותו לסייע - ומדובר בנתונים בעלי משמעות רבה לזכותו של הנאשם.

מתסקיר שירות המבחן עלה, כי הנאשם לא התגייס לשירות צבאי בגלל מחלת האסתמה ממנה סבל. עוד עלה, כי לאחרונה הקים הנאשם חברה העוסקת בתחום האלקטרוניקה (מדו"ח הפעולה ת/2 עלה, כי הנאשם מייצר מנורות מיוחדות, אשר להערכתו 80% מלקוחותיו רוכשים אותן לצורך גידול סמים).

שירות המבחן המליץ להמנע מהשתתף מאסר על הנאשם, ולכל היותר להשית עליו מאסר בעבודות שירות.

מנגד, מן הראיות ומהתסקיר עולה, כי ברקע לביצוע העבירות עומדת תפיסת עולם של הנאשם בזכות השימוש בסמים ופעילות שלו למען ביטול האיסור על השימוש בהם. אין חולק, כי מדובר בדיעה לגיטימית, אשר יש לה שותפים רבים. עם זאת, אין הנאשם רשאי להתעלם מן האיסור שבחוק, גם אם לדעתו אינו ראוי. תפיסת עולמו של הנאשם יכולה להצדיק או להכשיר את מעשיו.

הנאשם העיד להגנתו (ויש לומר כי עדותו היתה רחבה, ביחס למקובל במסגרת שמיעת טיעונים לעונש). שמעתי מן הנאשם רבות בשבחי השימוש בסמים. שמעתי ממנו גם שבחים עצמיים, על כך שמכר סמים לחבריו שלא למטרת רווח. שמעתי עדים אשר שיבחו אותו על תרומתו לחברה ויכולותיו המקצועיות. דבר אחד לא שמעתי מן הנאשם - הבעת חרטה על מעשיו או לפחות הכרה בפסול שבהם. יתרה מכך, בסוף דבריו נשאל הנאשם על ידי בא כוחו על צערו וחרטתו (ע' 14 למעלה). הנאשם השיב, כי המעשה פגע בו ובמשפחתו, אך אינו מתחרט על מעשיו, למרות שלא ישוב לבצעם (אני ער לכך שבפני שירות המבחן הביע הנאשם חרטה, אך התרשמתי מן הנאשם באופן ישיר, ובעת שהעיד לא זיהיתי אצלו כל תובנה, ולו ראשונית, לכך שעשה מעשים פסולים. נהפוך הוא, הרושם הברור אותו קיבלתי מן הנאשם, הוא כי הוא משוכנע שאין פסול במעשיו, אלא רואה בהם התנהגות ראויה).

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו ואת העובדה שמלבד ענין הסמים, הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי. עוד נתתי משקל רב לפעילות ההתנדבותית אותה מבצע הנאשם מזה מספר שנים.

מנגד, הנאשם ביצע את העבירות בהן הורשע, מתוך ראיית עולם מנומקת וברורה, אשר אינה מקבלת את האיסור שבדין על שימוש בסמים. מעדותו של הנאשם לפני עלה בבירור, כי הנאשם אינו רואה כל פסול במעשיו אלא משוכנע בצדקת דרכו. נתון זה מצדיק החמרה עם הנאשם, על מנת להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות דומות בעתיד.

בסופו של יום, ראיתי להשית על הנאשם עונש כולל של אחד עשר חודשי מאסר בפועל, הנמצא בצידם הנמוך של המתחמים אותם קבעתי, תוך חפיפה משמעותית בין העונשים.

המנעות מהשתתף מאסר בפועל, כפי שביקש ב"כ הנאשם, מהווה חריגה מן המתחם, אשר אין לה כל הצדקה בנסיבותיו של תיק זה. כידוע, חריגה מן המתחם אפשרית רק בשל שיקולי שיקום, וברור מעבר לספק, כי אין הנאשם שלפני מתאים להליך שיקומי או מעוניין להשתתף בהליך שכזה. אין מדובר במי שהדרדר לסמים בשל מצוקה ומבקש להגמל. הנאשם אשר לפני משתמש בסמים וסוחר בהם בשל אמונה בתועלת שבהם, ואינו רואה בכך כל בעיה ואינו מעוניין כלל להפסיק לצרוך סמים.

חילוט רכוש

בדירתו של הנאשם נמצא סכום של 4,400 ש"ח במזומן והמאשימה מבקשת להורות על חילוטו. בקשה זו בדין יסודה:

הנאשם מכר סמים לשישה אנשים שונים במשך שישה חודשים. עוד עלה, כי גידל כמות נכבדה של סמים. מן הראיות שהוגשו (בעיקר דו"ח תחקור ת/2), הוכח באופן ברור, כי הנאשם הפיק רווחים מביצוע עבירות הסמים ועל כן יש להכריז עליו כסוחר סמים.

לאור ההכרזה על הנאשם כסוחר סמים, על פי סעיף 31(6)(א) לפקודת הסמים המסוכנים, קמה חזקה כי כל רכשו הושג מביצוע עבירות סמים ועל כן יש להורות על חילוטו, אלא אם הוכיח הנאשם כי מקורו של הרכוש לגיטימי, או אם נמצאו נימוקים מיוחדים להמנע מהחילוט (סעי' 36א(א) לפקודה).

הנאשם לא הביא כל ראיה לסתור את החזקה ביחס למקורו של הכסף המזומן אשר נתפס בדירתו, ואף לא העלה כל טענה ביחס למקורו. משכך, יש לראות את הכסף כרכוש אשר מקורו בביצוע עבירות סמים.

הנאשם לא העלה כל טענה מדוע יש להמנע מחילוט הכסף, בודאי שלא הציג נימוקים מיוחדים לכך, ועל כן מורה על חילוט הסכום האמור.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. אחד עשר חודשי מאסר בפועל. מתקופה זו ינוכו ימי מעצרו של הנאשם מיום 19.8.14 עד ליום 2.10.14. הנאשם יתייצב לריצוי יתרת עונשו ביום 20.12.15.
- ב. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת סמים שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. מחלט סכום של 4,400 ש"ח שנתפס אצל הנאשם. הסכום יועבר לקרן החילוט לפי סעי' 36א לפקודת הסמים המסוכנים.
- ד. יתר המוצגים שבתיק יועברו להחלטה פרטנית של ראש לשכת תביעות ירושלים.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ו, 01 נובמבר 2015, במעמד הצדדים.